

Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
kebmin@kebmin.dk
www.kebmin.dk

Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget har i brev af 13. juli 2015 stillet mig følgende spørgsmål nr. 8 alm. del, stillet efter ønske fra Lisbeth Bech Poulsen (SF), som jeg hermed skal besvare.

Ministeren

10. august 2015

J.nr. 2015-1654

Spørgsmål 8

Vil ministeren med udgangspunkt i Miljøansvarsdirektivets artikel 8, nr. 3 b, oplyse, om det vil være den danske stat eller Total som operatør, der vil skulle bære omkostningerne ved afhjælpende foranstaltninger, såfremt der indtræffer en "miljøskade" (f.eks. grundvandsforurening), der er en (utilsigtet) konsekvens af aktiviteter, der er tilladt som en del af efterforskningen (altså ikke uheld)?

Svar

Jeg har forlagt spørgsmålet for miljø- og fødevarerministeren, der har affattet følgende svar, hvortil jeg vil henholde mig:

"Miljøansvarsdirektivet indeholder bl.a. regler om forebyggende foranstaltninger og genopretning efter miljøskader samt – med udgangspunkt i "forureneren betaler"- princippet – regler om, hvem der skal afhjælpe en miljøskade og afholde omkostninger til forebyggelse og afhjælpning. Begrebet "miljøskade" anvendes i det følgende i overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 1, jf. herved miljøskadelovens §§ 7-9.

Det følger af direktivet, at operatøren, der driver eller kontrollerer den erhvervsmæssige aktivitet, som udgangspunkt er ubetinget ansvarlig ved miljøskader, der er omfattet af direktivets bilag III. Direktivets ansvarsregler er i Danmark implementeret i en række forskellige miljø- og naturlove, jf. eksempelvis miljøbeskyttelseslovens kapitel 9 a og jordforureningslovens kapitel 4 a, hvorefter forureneren – dvs. den, der er ansvarlig for driften – som udgangspunkt er ubetinget ansvarlig i forbindelse med miljøskader. Efter den danske implementering er det ikke afgørende, om der er tale om en miljøskade omfattet af direktivets bilag III eller ej, idet det ubetingede ansvar er udstrakt til at omfatte alle forureningsskader omfattet af de pågældende love.

I relation til de efterforskningsboringer, som udføres af Total, er det således som udgangspunkt Total, der skal foretage de nødvendige afhjælpende

foranstaltninger og bære omkostningerne herved, hvis der indtræffer en miljøskade omfattet af miljøskadeloven.

Direktivet indeholder i bl.a. artikel 8, stk. 3, litra b, en lempelse af operatørens ubetingede ansvar i forbindelse med miljøskader. Lempelsen er implementeret i eksempelvis miljøbeskyttelseslovens § 73 d, stk. 1, nr. 2, og jordforureningslovens § 38, stk. 1, nr. 2. Ifølge disse bestemmelser gælder det ubetingede ansvar ikke, hvis forureneren kan godtgøre, at skaden skyldes overholdelse af en ufravigelig forskrift, herunder et påbud, der er fastsat af en offentlig myndighed. Denne modifikation af det ubetingede ansvar finder dog ikke anvendelse, hvis påbuddet eller forskriften skyldes forurenerens egne aktiviteter. Tilladelser til efterforskning vurderes ikke at kunne regnes som forskrifter eller påbud.

Det ubetingede ansvar er endvidere lempet i direktivets artikel 8, stk. 4, litra a, der er implementeret ved bl.a. miljøbeskyttelsesloven bl.a. § 73 d, stk. 1, nr. 3, og jordforureningslovens § 38, stk. 1, nr. 2. Efter disse bestemmelser foreligger der ikke ansvar, hvis skaden er forvoldt ved en udledning eller begivenhed, som udtrykkelig har været tilladt i medfør af og fuldt i overensstemmelse med betingelserne i en tilladelse eller med regler, der er så detaljerede, at disse kan sidestilles med en tilladelse. Det er dog en forudsætning for anvendelsen af denne lempelse af ansvaret, at skaden ikke skyldes forurenerens uforsvarlige adfærd. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår nærmere, at det ved fortolkningen af direktivet er blevet vurderet, at ikke alle tilladelser/godkendelser kan antages at ville opfylde direktivets krav om, at en emission eller begivenhed skal være udtrykkeligt tilladt. Det er således blevet vurderet, at "en udtrykkelig tilladelse" vil være en tilladelse, hvor der er taget stilling til mængden og karakteren af udledningen, herunder – hvis relevant – i hvilket tidsrum, den kan udledes (f.eks. samlet mængde af stof udledt over en måned eller et år og max. koncentrationer af stoffet i udledningen), og hvordan og til hvilken ressource udledning må ske.

Direktivet indeholder en ret for de kompetente myndigheder til at foretage forebyggende eller afhjælpende handlinger i relation til miljøskader, men indeholder ikke nogen forpligtelse hertil. I dansk ret er de offentlige myndigheder ikke pålagt en særlig pligt til at foretage forebyggende eller afhjælpende handlinger i relation til miljøskader.

I den forbindelse bemærkes for god ordens skyld, at det ved den danske implementering af direktivet er lagt til grund, at forureneren, såfremt denne er ansvarsfri, ikke har nogen handlepligt. Det vil sige, at der ikke indirekte påhviler de offentlige myndigheder en forpligtelse til at betale omkostninger til afhjælpning, sådan som det ville være tilfældet, hvis det i stedet blev lagt til grund, at der efter direktivet foreligger en handlepligt, selv om forureneren ansvarsfri.

Foreligger der ikke noget ansvar efter reglerne om miljøskader, gælder de almindelige regler om forurenerens ansvar for forureningskader efter f.eks. miljøbeskyttelsesloven og jordforureningsloven og om offentlige myndigheders

ret og pligt til selvhjælpshandlinger. Om pligten til selvhjælpshandlinger er i miljøbeskyttelseslovens § 70, stk. 1, og jordforureningslovens § 68, stk. 2, nærmere fastsat, at tilsynsmyndigheden i tilfælde af overhængende alvorlig fare for sundheden og i tilfælde, hvor øjeblikkelige indgreb er påkrævet for at afværge væsentlig forurening eller forureningens udbredelse, foretager det nødvendige uden påbud og for den ansvarliges regning. I relation til jordforureningsloven gælder specielt, at de offentlige myndigheder kan kræve udgifter til bl.a. undersøgelser, oprydninger og andre afværgeforanstaltninger, dækket af den eller dem, der er eller kunne være adressat for et påbud vedrørende den pågældende ejendom, jf. herved lovens § 73, stk. 1. Endvidere fremgår det af lovens § 74, stk. 1, at loven ikke begrænser miljømyndighedernes ret til erstatning efter almindelige regler om erstatning i eller uden for kontrakt eller i medfør af regler, som er fastsat i anden lovgivning.

I det omfang forurenere hverken efter miljøskadereglerne eller andre regler skal bære omkostningerne til de offentlige miljømyndigheders eventuelle afhjælpende foranstaltninger, må de offentlige myndigheder som udgangspunkt selv bære disse.”

Herudover kan jeg oplyse, at undergrundsloven fastsætter, at "en rettighedshaver skal erstatte skader, der forvoldes ved den i henhold til tilladelse udøvede virksomhed, selv om skaden er hændelig", jf. § 35 i lovbekendtgørelse nr. 960 af 13. september 2011 som ændret ved lov nr. 535 af 29. april 2015. Dette medfører, at rettighedshaveren, her Total E&P Denmark B.V. og Nordsøfonden, har et ubegrænset ansvar for skader, som er forvoldt ved den virksomhed, som udøves i henhold til tilladelsen, også selvom skaden er hændelig.

Det gælder endvidere i henhold til undergrundslovens § 24 e, at en rettighedshavers erstatningsansvar i henhold til tilladelser efter undergrundsloven skal være dækket af forsikring. Forsikringen skal give en rimelig dækning ud fra hensynet til risikoen ved virksomhedens udøvelse og præmieomkostningerne.

Desuden gælder det ifølge tilladelsens § 31, at hvis tilladelsen er meddelt flere i forening, hæfter de solidarisk for erstatningskrav i medfør af undergrundslovens § 35 og for opfyldelsen af forpligtelser overfor staten i henhold til tilladelsen.

Med venlig hilsen

Lars Chr. Lilleholt